

Szerkesztési iroda:

Nagy-Bocskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám.

hová a lap szellemi részét illet minden közlemény intézendő

Kiadóhivatal:

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Teléfono szám 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Hirdetési árak:

Egész évre ——— 12 fr.
Félévre ——— 6 „
Negyedévre ——— 3 „
Egy hóra ——— 1 „
— Egyes szám ára 4 kr. —

Hirdetések

a kindóhivatalban fogadtatnak el. Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik mindennap

vasár- és ünnepnapok kivételével

Nagybecskerek, 1896.

XXV. évfolyam, 265. szám.

Kedd, november 17.

A társadalom szíve.

Nagybecskerek, november 17.

Közeleg az idő, amikor a társadalom sokat ócsárolt szíve megnyilatkozik s a szeretet selyem kendőjével törül le az árvák, az elhagyottak könnyeit, reményt, erőt adva az elcsüggedt lelkekbe. Es bármilyen ridegnek mondjuk is a kort, a melyben élünk, mégis tisztelettel kell meghajolnunk a társadalom melegen érző szíve előtt, amely poézist vegyít a rideg valóság közé s amely mindenkor megmutatja, hogy az ember nemes teremtménye a világ alkotójának.

Alkotmányos szabad államokban a törvényhozási működés mellett, csaknem egyenlően fontos tekintet, hogy a társadalmi működés miként néz szét eszközök után, melyek a humanizmus céljaihoz vezetnek. Sőt ez még fontosabb, amennyiben igen sok törvény a végrehajtásban gunyvá változik, de amit a társadalmi szellem óriás karja ápolásba vesz, az nem papírra irt törvény, melynek némelyike az élet szükségéből merített követelése a kornak.

A társadalomnak, mely már a civilizáció gyors vonatára felkapott, termérek teendőit kell elvégezni és azokat úgy intézni, hogy az önzés, balítélet és szerencsétlenség szirtjein hajótörést ne szenvedjenek. Minálunk is talán elmaradottságunk ösztönző érzetében hatalmassá kezd lenni minden téren a cselekvés buzgalmanak nyilvánulása.

A társadalmi szellem, mely a helyesen felfogott anyagi érdekek kivására szólítja a hivatott erőket, az emberi önzésből folyólag terjedni fog a tapasztalt sikerek után mind tágabb körben. Ezzel azonban a társadalom azon rétegének erősödése van elérve, melyet találoán az állam háttérinczének szokás nevezni.

Hatalmas motor kétségkívül a nemzeti közvagyonosodásra nézve s mint ilyen

elsőrangú tekintet érdemel ezen materiális korban. Hanem az emberszeretet költői zománca kevéssé csillámlik rajta. Már pedig az a rideg próza, a sziv nemesebb érzelmeinek poézisével vegyítve adja meg a társadalomnak azt a tetszetős üde színt, mely a szervezet egészséges vérkeringésére vall.

Jótekingó egyletek! Kell-e fejtegetnünk azon fogalmat, melyet e szó kifejez, azt az áldást, melyet a szeretet kiapadhatatlan forrásából árasztanak jótekingó kezek a társadalom elhagyottjai számára? A tapasztalás a szeretet és önfeláldozás ezer csodáját tárja fel, az emberi kebelt minden szent és magasról szóló elérésére alkotta.

A férfinemnek kötelessége világos; kiképzett értelemmel érvényesíteni a szellemi kincset a haza érdekében, vagy hős kézzel kardot forgatni.

A nő a kapott seb bekötözésével éri el az erény dicsőségét, mert szívugara szélesebb körre nem terülhet.

Ami nem azt teszi, hogy a nőnek csak a tájadalom könnyeinek letörlesztésénél, a kolduló erény vigasztalásánál, az éhező nyomor enyhítésénél nyílik a társadalomban — az otthon szentélyéről nem szólva most — tevékenységi tere.

A teremtés legszebb gondolatjának ezen finom szervü lény alkotásánál ily gyötrő célja nem lehetett. A tisztult női érzelm és magasra vivő szenvedély azon magasabb tárgy felé emeli a női sziv tiszta lángját, melynek a neve: haza. S mi más a haza, mint a népesalád összesége, a társadalom. Az élet aranyfátyolából, mely alatt a lelki gyönyörök rejlenek, nem kell kibontakozni a nőnek, hogy a társadalom ujjászületéséhez járuljon. Nemes czélok feltevése, egy kis áldozatkészség s nemünkkel a nő egyenjogú faktorává válik a társadalmi reformnak.

A társadalom szíve valóban a nő, az a nemesen, tisztán érző lény, aki találékony-

ságának egész erejével szenteli magát annak a célnak, a melyet kitzított maga elé s aki nem ösmer gátot, akadályt ott, ahol az elhagyatottságnak a szeretet vigasztaló szavára és lételre van szüksége.

Vagy nézzünk körül az életben; a társadalmi harcot nemesebb, gyöngédebb fajtában nem mindig az első között találjuk-e a nőt? Bátorabb, erélyesebb, találékonyabb a férfínál s bizony-bizony nagyon messze állanánk még a humanizmus cselekedeteinek gyakorlásában, ha nem állana oldalunk mellett a nő s kérő, buzdító szavaival nem sarkalna bennünket nemes tettekre.

Szép hivatás a nőé: a társadalom szívének lenni nem az utolsó feladat. De viszont gondoljuk meg azt is, hogy a sziv a legérzékenyebb része a társadalom nagy testének s a főbbi szerv egyöntetű működése szükséges hozzá, hogy életrevaló legyen az összeség.

Ne forduljatok el hát a nőtől, ha a szeretet nevében fordul hozzátok segítségért, nemesebb dolgot nem cselekedhettek, mintha munkájában támogatjátok.

Közigazgatási bizottság.

Nagybecskerek, november 17.

Torontál vármegye közigazgatási bizottsága november havi rendes ülését e hó 16-án tartotta meg a következő bizottsági tagok részvétele mellett. Jelen voltak Rónay Jenő főispán elnökle mellett dr. Dellimanich Lajos alispán, báró Feilitzsch Berthold m. főjegyző, Talapkovich Vazul kir. pénzügyigazgató, id. Steinbach Antal kir. tanfelügyelő, dr. Oroedy Lajos kir. ügyész, Szobotka Rezső államépítészeti hivatali főnök, dr. Plechl Szilárd m. főorvos, Poroszkay Béla m. tiszti főügyész, dr. Mihalovich Ödön m. árvaszéki elnök, báró Nikolics Feodor v. b. t. t., gróf Karátsanyi Jenő, Csávossy János, Vécsey István, Babics József, Vinczevidy Issó, Hegedüs

A „TORONTÁL“ tárczája.

Csak költőt ne szeress . . . !

— Mese, amely nem mese. —

Irta: Catulle Mendès.

Egyetlen tekintettel megemmisítette összes reményeim, s aztán mosolygva mondta:

— Nem, — egy költőbe beleszeretni — nem, ilyen . . . ilyen bolondságot nem szabad feltételeznie rólam. Nem, ilyen dolgot soha sem fogok elkövetni.

— De hát Istenem, micsoda vétket követték el a költők, hogy elveszítették a nők kegyét? Hát nem tudnak úgy szeretni, mint a többi férfiak, s nincs-e meg az az előnyük, hogy ihletett dalokban megéneklék a szeretett nő szépségeit?

— Ah igen, éppen ezeket a költői metaforákat nem tudom elviselni. Hiszen éppen ez ijesz el engem, mert nem akarok szegény barátnőnek, Laurier Rózának a sorsára jutni.

— S mi történt barátnőjével, Laurier Rózával?

A kegyetlen leány elbeszélte Laurier Róza történetét.

— Egyszer, mikor szép barátnőmet a tükör előtt bál ruhájában öltöttem, egy kínai váza leesett a szekrény tetejéről és összetört. S ő csodák csodája, a váza helyén egy kedves, rózsás kis tündérke jelent meg, mely éppen csak akkora volt, mint egy méhecske. S mikor megszólt, olyan sümögő volt a hangja, mint egy kis tücsöké.

— Róza, — szolt — vannak tündérek, amelyek illatozó virágok kelyhében élnek le életüket. Én is virágkelyhben élek, puha plüssből, illatos selyemből készült virág kelyhében. Vagy nippel között, apró porcellánfigurákban élek, amelyeket annyira szeretek. Legjobban szeretek itt a budoárban tartózkodni s gyakran meglestelek, mikor egyedül voltál, meglestelek, mikor az imádód itt volt, s te oly elragadóan szép voltál. Oly elragadó, hogy elhatároztam, hogy valamivel megajándékozzak. Kívánj valamit s én kívánságodat teljesíteni fogom, tündéri szavamra mondom!

Mit kívánhatna egyebet egy szép nő, mint hogy — még szebb legyen.

És Laurier Róza, aki sajna, egy költőbe volt szerelmes, a tüzes szerelmi dalokra gondolt, amelyeket az imádója irt róla. S amikor ezekre a dalokra gondolt, olyan szép akart lenni, mint amilyennek kedvese megénekelte.

— Jól van — szolt a tündér és nevetett. — Öltözz fel gyorsan s amint a bálterembe lépsz, kívánságod teljesülni fog.

A tündér eltűnt.

Mintha valami varázsszóra történt volna, a váza cserepei ismét összeilleszkedtek s mintha mi sem történt volna, a váza megint ott állt a szekrényen.

Róza sietett felöltösködni. Alig várta, hogy a bálterembe léphessen. Bizonyos volt benne, hogy olyan szép lesz, hogy mindenki megcsodálja.

Dobogó szívvvel ment a bálba. Dobogó szívvvel lépett a terembe s — ó borzalom! — rémülve futott előre mindenki s ujjal mutattak rá.

— Mi történt? Az istenért, mi történt?

Aggódva rohant a legközelebbi tükörhöz.

Egy tigris is megszéledült volna attól a borzalmas kiáltástól, amelyet Róza hallatott. Igen, valóban olyan volt, mint aminők a költő megénekelte. Haja nem volt többé haj, hanem napfényben égő pókháló. Szemei nem voltak többé szemek, hanem „ragyogó csillagok.“ Nyaka valóban hattyunyak, s ajka valóban korall volt. Angyalszárnyai voltak, s keble csakugyan — hóból és alabástromból volt . . .

Szegény barátnőm! Rémülve futott ki a teremből, futott haza, ahol a tündér ismét visszaadta szépségét. A költőnek kiadta az utját, pedig annyira szerette, hogy három bankár, négy mérnök és egész sereg kellett hozzá, hogy a költőtől kiábrándulhasson. Most már érti, ugy-e, hogy miért nem akarok egy költőbe beleszeretni?

Ezt a mesét mondotta el. Tündérről beszélt ugyan, de azért mégsem hittem el neki, hogy ezért nem akar engem szeretni. Nem hittem neki, mert tudtam, hogy azért utasít vissza, mert vasárnap látott a „Plaza de Toros“ on egy torerót, aki oly égő szemekkel nézett rá, hogy lángborította a szívé.

Ó, mennyire gyűlölöm ezeket a — torerokat!

János anyakönyvi felügyelő, Szilágyi Albert és Veinrich Vilmos m. aljegyzők, ez utóbbi mint a bizottságjegyzőkönyvvezetője. Távol maradásukat igazolták Rónay Ernő és Jankó Agoston.

Elnöklő főispán a bizottság tagjait szívélyesen üdvözölve, a bizottsági ülést megnyitottnak jelentette ki. Ennek megtörténtével a tárgyalás a kir. pénzügyigazgatósági ügyek előadásával vette kezdetét, melynek eredményeként s illetve a havi jelentés lényegesebb adatainak összegezésével különös felemlítést érdemel, hogy az elmult hónapban befolyt:

a) egyenes adóban 203.440 frt 36 kr.,
b) hadmentességi díjban 12.410 frt 65 kr.,

ezzen eredménnyel összehasonlítva a múlt év hasonló havának eredményével, kitűnik, hogy egyenes adóban 50.731 frttal, hadmentességi díjban pedig 8.669 frttal kevesebb folyt be az idén mint tavaly a megfelelő hónapban, mely körülmény okát leginkább a terményárak csekély voltában és az ennek folytán gazdáinknak a piactól való távolmaradását kell keresnünk.

A megyei kir. tanfelügyelőség mult havi jelentéséből ide iktatjuk, hogy Nagybecskerek város területén az engedélyezett 3 ovoda működését megkezdte s az oda kinevezett ovónők helyeiket már el is foglalták, végül, hogy három magyarul nem tudó tanítónak a volt határvidéken való nyugdíjaztatása folyamatba tetetett.

A megyei m. kir. államépítészeti hivatal jelentése szerint a törvényhatóság területén átvonuló állami közutak állapota teljesen kielégítő, a hengerelési munkálatok a törvényhatósági közutakon folyamatban vannak. Göskézán megvizsgáltatott 3, megszemléltetett 14.

Ezután következett a megye közegészségi állapotáról szóló jelentés, melyből örömmel volt látható, hogy november havában az emberi betegségek csekélyebb arányt öltöttek, s hogy a fertőző betegségek közül is csupán a vörheny tartotta meg előző havi terjedelmét, ezen kívül pedig még a typhus fordult elő tekintetbe jövő nagyobb számban és pedig a pancsovai és a zombolyai járásek területén.

A börtönügyi állapotok október havában is teljesen kielégítőek voltak. A nagybecskereki törvényszék előtt vizsgálat alatt áll 13 férfi, 3 nő és a letartóztatottak száma a fogházban 105.

Ezzel a tárgysorozat kimerítve lévén, elnöklő főispán az ülést azzal rekesztette be, hogy a jövő havi bizottsági ülés határnapját december 14-re tűzte ki.

Városi közgyűlés.

Nagybecskerek, nov. 17.

A városatyák meglehetősen nagy számban jelentek meg a tegnapi közgyűlésen, melynek hosszu, 32 pontot felölelő tárgysorozatából a legérdekesebb pontot kétségkívül Krsztics János polgármester nyugdíjazási kérvénye képezte.

A közgyűlés a polgármester indokolt kérelmére el is rendelte a nyugdíjazását, 22 évi szolgálati idő beszámításával évi 1280 frt nyugdíjjal.

Kovách Agoston kir. tanácsos szólt fel e kérdésnél, indítványozva, hogy a távozó polgármesternek fejezze ki a közgyűlés köszönetét a város érdekében kifejtett működéséért.

A közgyűlés lelkes éljenzéssel emelte határozattá ezen indítványt.

A közgyűlés tárgysorozatát megelőzőleg hódoló tudomásul szolgált a Felsége legmagasabb leirata a millenniumi kiállítás beszerzését illetőleg.

Weisz Isidor indítványára a közgyűlés Dániel Ernő kereskedelmi minisztert kitüntetésé alkalmából táviratilag üdvözli.

Elnök: dr. Perisics Zoltán.

Jegyző: Mattanovics György.

A tárgysorozat első nyolcs pontját, amelyek mind egyes előbb hozott közgyűlési határozatok törvényhatósági jóváhagyását tartalmazzák, tudomásul vétettek.

A tárgysorozat 9. pontja volt Krsztics János polgármester nyugdíjaztatási kérvénye, melyről már fentebb megemlékeztünk.

Tárgyalás alá került továbbá:

10. A városi számvizsgáló bizottság jelentése, melylyel Nagybecskerek város 1895. évi gyámpénztári mérlegét beterjeszti. — Többszöri leírásokkal elfogadtattott.

11. Újlagos tárgyalás alá vétetik a megyei öpreshkert megvételére vonatkozó polgármesteri előterjesztés. — Megvétele elhatározatik.

12. Hivatalos jelentés a folyó évi szeptember hóban tartott pénztári rovincsolásról. — Tudomásul vétetik.

13. Hivatalos jelentés a folyó évi október hóban tartott pénztári rovincsolásról. — Tudomásul vétetik.

14. Hivatalos jelentés a Casino épületbeni egyik lakás bérbeadása tárgyában. — Tudomásul vétetik.

15. Hivatalos jelentés az 1896. évben eszközölt kataszteri felmérések vázlatrajzainak megrendelése tárgyában. — A tanácsnak újlagos megfontolásra kiadatik.

16. Hivatalos jelentés a városi szőlőtelepnek 2 holddal leendő megnagyobbítása tárgyában. — Elhatározatik.

17. Hivatalos jelentés a városi cselédbiztosai és a mellé rendelt szolgálai állás beszüntetése tárgyában. — Tudomásul vétetik.

18. Hivatalos jelentés a homokaknai földek bérbeadása tárgyában. — Jóváhagyatik.

19. Hivatalos jelentés a Rész lakotanya épület parquetteinek kijavitása tárgyában. — Elrendeltek.

20. Hivatalos előterjesztés 170 frt 40 kr. városi közmunka és elfogatási váltásdíj leírása tárgyában. — Leiratik.

21. Hivatalos jelentés a város számára megrendelt kályharészek árának kiutalványozása tárgyában. — Kiutalványoztatik.

22. A villanyvilágítási bizottságnak f. évi 42. szám alatt kelt határozati javaslata az ujonnan épült visszürö medenczének átvétele tárgyában. — Kereseti összeg kiutalványoztatik.

23. A vár. villanyvilágítási bizottság javaslata az Asboth Emil műegyetemi tanár számára megszavazandó tiszteletdíj tárgyában. — 300 frt tiszteletdíj kiutalvatik.

24. A villanyvilágítási bizottság jelentése az ellenőri állás szervezése és betöltése tárgyában. — Jóváhagyó tudomásul vétetik.

25. A német negyedbeli háromtagos földbirtokosok gazdasági szövetkezetének előterjesztése az Ellmer-féle komp felállítására alkalmas terület elfoglalás tárgyában. — Kiadatik a városi tanácsnak véleményes jelentés-tétel végett.

26. A villanyvilágítási bizottságnak véleményes javaslata a helybeli kegyesrendű tárház számára berendezett világítás tárgyában. — A javaslat elfogadtatik.

27. A villanyvilágítási bizottságnak f. évi 44. számú javaslata a villanyvilágításnak a közs. népiszkolába való bevezetése tárgyában. — A villanyvilágítás egyelőre nem vezetetik be.

28. Edelmann Ottó főgymn. tanár előleg iránti kérvénye. — Engedélyeztetik.

29. Werner Ede vár. sornok előleg iránti kérvénye. — Engedélyeztetik.

30. Nikolics Iván vár. díjnok kérvénye segély iránt. — 50 forintnyi segély szavaztatik meg.

31. Marcoin Jenő vendéglősnök kérvénye a Casino épületbeni hiányok helyrehozatala tárgyában. — Kiadatik a városi tanácsnak.

32. A központi Stancsics-bizottság adomány iránti kérvénye. — Alap hiányában a közgyűlés napirendre tér.

Millenniumi kitüntetések.

— november 17.

Alábbiakban közöljük azon kitüntetések, melyeket Torontál vármegye kiállítói az ezredéves országos kiállításon nyertek. Ujabb tanujelét adja ezen hosszu névsor annak, hogy Torontál vármegye mily előkelő helyet foglalt el a kiállításon, mert míg az átlagos számítás szerint a kiállítóknak 33% a jutalmaztatott, addig a vármegyéből csak 5 kiállító nem nyert elismerést.

Állami aranyérem.

Karácsonyi Jenő gróf nagybirtokos Bánlak. Nagyikikindai gőzmalom-részvénytársaság.

Állami ezüstérem.

Istvánffy Istvánné Török-Becse.

Diszoklevél.

Csekonic Endre gr. nagybirtokos Zombolya. Változatos, kitűnő termelésért.

Torontálmezei gazdasági egyesület. A mezőgazdaság fejlesztése és a termelés fokozása körül szerzett érdemeiért.

Millenniumi nagy érem.

All. seg. szőnyegipari tanműhely Nagybecskerek. Szép és izléses munka, új iparág meghonosításáért.

Marillavölgyi betéti társaság. Az egészségügy terén szerzett kiváló érdemeiért.

Torontál vármegye törvényhatósága. A közegészségügy terén tanúsított áldozatkészségeért.

Felső torontáli ármentesítő társulat Nagy-Kikinda. Az ármentesítés terén kifejtett kiváló közhasznú működéséért.

Dentler János asztalos Zombolya. Szép munka és iparművészeti haladásért.

Nagybecskereki szőnyeggyár-részvénytársaság. Új iparág meghonosításáért, versenyképesség, jó munka és izlésért.

Rohoncay Gida Török-Becse. Tisza Gyöngye dinya termeléséért, jó szőlő termeléséért és oszmagolásért.

Csekonic Endre gr. zombolyai tenyessete. (Marhatenyésztés.)

Csekonic Endre gr. zombolyai uradalma. (Juhtenyésztés.)

Csekonic Endre gr. zombolyai uradalma thea vajért. (Tejtermék.)

Kovacszy Sarolta Ellemér. Kitűnő munka, jó izlés, haladás, versenyképesség és a szőnyegszövő házi ipar eredményes felkarolásáért.

Kiállítási érem.

Kegyesrendi főgymnasium Nagybecskerek. Haladásért.

Torontál vármegyei tanügyi kiállítási bizottság. Haladásért.

Harnoncourt Félix gróf nagybirtokos Écska. Sokoldalú kitűnő termelésért.

Poroszkay Béla birtokos Nagybecskerek. Sokoldalú eredményes termelésért.

Báró Baich Iván nagybirtokos Bocsár. Nagyban és kitűnő termelésért.

Hegyi Pál kisbirtokos Lajosfalva. Sikeres termelésért.

Karácsonyi Aladár gróf Beodra. Kitűnő és nagyban termelésért.

Lederer Arthur és Károly földbirtokosok Csóka. Kitűnő termelésért.

San-Marco hercegnő nagybirtokos Nagy-Komlós. Kitűnő és nagyban termelésért.

Urbán János Törökbecse. Okkerü dohány-termelésért.

Franzen Mihály Zombolya. Jó minőségért.

Müller Frigyes Franczföld. Jó minőségért.

Reiter Károly Alibunár. Jó minőségért.

Arankavideki belvizvéd és leveztelési társulat Nagyszentmiklós. Az ármentesítés terén kifejtett közhasznú működésért.

Simonyi István ezüstműves Törökbecse. Tiszta, jó munkáért.

Ozv. Szeretin Mária Zombolya. Szeszgyár. Jó minőségért.

Nagybecskereki tiszai ármentesítő társulat. Az ármentesítés terén kifejtett közhasznú működésért.

Törökbecsei ármentesítő társulat. Az ármentesítés terén kifejtett közhasznú működésért.

Divald Gyula főerdész Perjámos. Erdekes és tanulságos gyűjteményért.

Lipthay Frigyes báró Perjámos. Kiváló ősgagancsokért.

Bonyhád Kálmán Nagybecskerek. Jó munkáért.

Hilger Fülöp kovács Zombolya. Jó munkáért.

Klefasz Antal kárpitos Nagyikikinda. Jó munkáért.

Kühn Mátyás bognár és nyerges Zombolya. Jó munkáért.

Roth István bognár Nagyikikinda. Jó munkáért.

Roth Kálmán kovács Nagyikikinda. Jó munkáért.

Schvarcz János nyerges Zombolya. Jó munkáért.

Bencze Antal és fia asztalos Nagybecskerek. Jó munkáért.

Koloton Ödön Nagyszentmiklós. Nagyban termelés, versenyképesség és jó izlésért.

Korber Testvérek Nagyszentmiklós. Nagyban termelés és jó munkáért.

Dékány János Nagybecskerek. Jeles munka, kitűnő izlésért.

Slamár J. és társa Perjámos. Jó és szép munkáért, versenyképességért.

Pleitz Fer. Pál könyvnyomda Nagybecskerek. Jó munkáért.

Bayer I. viaszgyertya gyár Nagyszentmiklós. Kivitel és versenyképességért.

Első bánati viaszgyár és hengergőzmalom (Bayer) Nagyszentmiklós.

Harnoncourt Félix gr. écskai uradalma.

(Folyt. köv.)

HIREK.

Tájékoztató.

November 19. Vásár Nagybecskereken.
Deczember 14. Közig. bizottság ülése.

Pitzyle Szaniszló egyedüli diplomirozott fogorvos specialista Torontálmegyében. Nagy-Becskeken Bauerféle háznál Ferencz-József téren. Rendel naponta.

A gőzfürdő naponta reggeli 5 órától nyitva van; nők részére kedden és pénteken délután.

— **Kinevezés.** A földmivélségi miniszter Kameny József kérésre a nagysztriklói földmivélsékolához ideiglenes minőségben kertesztantitót nevezte ki.

— **Nikolcs Fedor visszavonulása.** Báró Nikolcs Fedor volt országgyűlési képviselő, mint a „Bud. Napló” írja, teljesen visszavonul a politikai élettől. A báró feleségét a budapesti háztartását s állandó lakását Bécsbe szándékozik áthelyezni. A szerb kongresszuson való királyi biztos tisztelet sem hajlandó a báró esetét elvállalni. Helyette a törvényhozásnak egy nagy tekintélyű, szerb nemzetiségű tagja van a legközelebbi kongresszus királyi biztosul kiszemelve.

— **A rendkívüli közgyűlés folytatása.** Ma délelőtt 10 órakor alig egy pár bizottsági tag jelenlétében folytatták és egyuttal be is fejezték a november hó 14-ére összehívott rendkívüli megyei közgyűlést, melyen az állandó választmány javaslatai mindvégig elfogadtattak. Különös érdeklődést tanúsított a kevés számú jelenlevő Hübmann Gyula lajosfalvai orgonakészítőnek új szerkezetű és általa feltalált kormányozható repülőgépe iránt, melynek a szakértők által leendő megvizsgálata céljából a törvényhatóságtól 30 frtnyi segílyt kért. A bizottság, tekintettel arra, hogy a gép a nem szakértők tetszését igen megnyerte, megsaavasta a kért segílydíjat.

— **Utóhangok a Steinbach jubileumhoz.** A tegnapi városi képviselőtestület közgyűlésén dr. Klein Mór azt indítványozta, hogy miután Nagybecskerek városa a mult hóban lefojlt Steinbach jubileumi ünnepélyen sem szóval, sem írásban részt nem vett, eme mulasztás helyre pótlása céljából határozza el, hogy Steinbach kir. tanácsos tanfelügyelőhöz a tanügy körül szerzett elévülhetetlen érdemei elismerése mellett, utólagosan üdvözlő átirat intéztesse, mi általános helyesléssel, egyhangulag elfogadtattott.

— **Ovónó választások.** Torontál-Szécsány községe az ujonnan épült kisdodovodához a minap megtartott választás alkalmával 12 pályázó közül egyhangulag Posch Jolán győri ovónót választotta meg. — A basahidi községi ovodához Mihajlovics Emiliát választották meg ovónónek.

— **Polgári leányiskola Szentmiklóson.** A szentmiklósi polgári iskola tanszerveletére kérelmezte annak idején egy magánjellegű, de nyilvánossági joggal felruházott polgári leányiskola felállitását Nagy-Szent-Miklóson a polgári fiúiskolával párhuzamosan. — E kérelem tárgyában a héten érkezett meg a vallás- és közoktatásügyi miniszternek leirata, melylyel kérelem elutasítása mellett a polgári magán leányiskola felállitását nem engedélyezte.

— **A becskerei sertésvész.** A Nagybecskereken járványosan uralkodott sertésvész megszűnt ugyan, mindazonáltal a vármegye alispáni hivatalának rendelete alapján a forgalmi korlátozás fentartatni rendeltetett s így a sertések az e hó 19-iki vásárra fel nem hajthatók.

— **Színházi hír.** Hogy vége felé jár a szini saison, azt sok más mellékkörülményen kívül az is bizonyítja, hogy megkezdődtek a jutalomjátékok. Ezek közül az első holnap lesz, mikor is Miklósi Gyula, a Peterdy szinársulat széptehetségű s talán mondhatni legfiatalabb tagja lesz a jutalmazott, kinek érdekében felhívjuk a közönség figyelmét az előadásra. Stern Issákot egy kissé elkoptatták ugyan Becskereken, de azért Miklósi érdemes lesz benne mégis megnézni.

— **A magántisztviselők országos nyugdíjgyesülete** immár harmadik évében működik s ugy alapszabályaiából, mint a mult évről közzétett számadataiból kitűnik, hogy az egyesület realis alapokon nyugszik és valóban korszerű intézményt képez, mert a magántisztviselők, mint az ország egyik legnagyobb társadalmi osztálya-

nak nyugdíjbiztosítása által nemcsak a humanizmus, hanem fontos közgazdasági érdekeket is hivatva van szolgálani. Az egyesület már 1895. végén 660 tagot számlált, akik összesen 1,445.020 frtnyi évi nyugdíjra vannak biztosítva. Rövid két év alatt az egyesület 215.881 koronát tevő vagyont gyűjtött a lehető legtakarékosabb gazdálkodás mellett. Mindezek figyelembe vételével a temesvári kereskedelmi és iparkamara a legmelegebben ajánlja ezen célirányos szervezeti és kétségtelenül életképes intézményt a kerület összes üzletkörüli figyelmébe. A kereskedelmi és iparvállalatok saját érdekükben is csatlakoznak, ha tisztviselőiket a magántisztviselők országos nyugdíjgyesületébe való belépésre buzdítják s a belépést nekik kitelhető módon lehetővé teszik. Az egyesület igazgatósága (Budapest, V. ker., Széchenyi tér 6. sz.) megkeresésre szivesen szolgál minden adattal és felvilágosítással.

— **Az időről.** Időjárás-rovatunkvezetője élő meteorológiai jelentés. Ha ott künn fagy, a fogait csikorgatja és nyolcfelvonásos tragédiával fenyegeti meg Peterdiéket. Ha szaraz, derült idő van, kevés csapadékkal, vezércziket ír a bőjti szelek és a politikai látóhatár közti kapcsolatról és megesküszik, hogy Fodor Ilona a vidék legszebb primadonnája. Ellenben lucskos időben a galocsniról óhajt aktuális tárczát rögtönözni és rémesen dudolja, hogy a világ csak hangulat. Ma reggel nyájas mosolylyal és fehér szegfüvel lépett a redakcióba s kijelentette, hogy ámbár az idő pocsek és a szél fu, a levegő mindazonáltal folette enyhe és ennek következtében a téli kabátot mint fölösleges ruhadarabot megveti. Mindjárt tisenhat konznyri szerelmes verset tett le a szerkesztő asztalára, melyeket e helyen nyugtatunk, értésére adván ambiciozus munkatársunk összes ideáljainak, hogy a „Hozzá”-juk szóló költeményeket átvételi elismervény mellett megkaphatják a szerkesztőségi szolgálal. Egyben a kiadóhivatal ezuton figyelmezteti az igen tisztelt sajtkereskedő urakat, hogy a beküldött tavaszi költemények mázsánsként önkéntes árverés útján minden minden hó elsején eladatnak.

— **Halálos szerencsétlenség.** Milinkov Nityó b. petrovoszellói tekintélyes szerb gazda a napokban éjjeli három órakor Toso nevű fiával együtt szállásról baromfiakat akart a községbe szállitani. A fu az elindulás előtt figyelmeztette az apját, hogy a nagy sötétségben ne induljanak el, mert valami baj érheti őket az uton, de az öreg, rendkívül fukar ember lévén, félt, hogy lekésnek a vásárról s neki indult az utnak. Egy óra járásnyira lehettek a szállástól, amikor a lovak letértek a rendes útról s a kocsi egy kiszáradt patak medrébe fordult. Milinkov Nityó az esés folytán nyakát törte s meghalt, a fiúnak pedig mindkét lába és egyik karja eltört. Ugy találtak rájuk hajnalban a vásárosok s bevitték aközségbe.

Színház.

Vereshaju.

Szent Kleofás, milyen... előadás! S hozzá még ha publikum vóna, ami ott van, az is ceupa zóna! De pardon, nem akarunk makámát írni, mert furcsa volna a verses recenzió, különösen a tegnapihoz hasonló előadásról. A földszinten alig lézengett valaki s a páholyok is — a felsők kivételével — üresen tátongtak. Akadozás, szerep nem tudás, nyelvbólás (köztük néhány klasszikus módon sikerült) csak ugy követték egymást. Peterdy igazgatónak a saját jó érdekében tanácsolhatjuk, hogy ne tartson hetenkint két zóna-előadást, hiszen ilyen esetben ugyszólván ő físet még rá, mert haszna éppenséggel semmi sincs belőle. Talán lehetne hétfőn vagy pénteken szünetelni, amit bizonyára nem vennének rossz néven a tagok, de még a közönség sem. A tegnapi szereplők maguk sem vették valami nagyon komolyan az előadást, de hát mire való zónában a fáradság! Egy fölemlíteni való van csak az egész estéből: Fodor Ilonát először láttuk népszínműben s mondhatjuk, takaros menyecske volt, annál bosszantóbban hatott következőleg a közönségre is az az éretlen piszegés, mely nem tudni merről jött, mikor a kisasszony énekelt. Azok az elfogult klakk rendezők bizony jobban tennék, ha meggondolnák, mit tesznek és nem nevetnének ki magukat minduntalan.

Legujabb hírek.

Uj konzulátus Budapesten.

Budapest, november 16. Ecuador köztársaság kormánya Budapesten önálló konzulátust állitott s a konzuli állásra Ullmann Pál dr. fővárosi ügyvédet és szerb királyi konzult nevezte ki.

Tragédia a koporsónál.

Budapest, nov. 16. Megrendítő eset történt Veszprémben, Tallián Lázár pharosi választott püspök ravatalánál. A koporsó körül álló gyászolók közt volt Huber Károly nyugalmazott tanító is, aki az elhunyt püspöknek régi hűséges embere, bizalmas barátja volt. Az öreg tanító némán, könyvtelen szemekkel állt a koporsónál, senki sem vehette észre rajta a megindulást. Mikor aztán felemelték a koporsót, hogy levigyék az udvarra, Huber hang nélkül a szivéhez kapott és összerogyott a koporsó mellett. Eszméletlenül vitték le és kocain szállitották haza; szélhűtés érte, mely megbénította balfelét és elrabolta beszéző képességét. A gyászoló közönséget mélyen megindította a szegény tanító tragédiája.

Papakosza újabb szökése.

Bécs, nov. 16. Papakosza, a hirhedt kasszafuró, akit a bécsi országos törvényszék fogházában őriznek, a napokban újabb szökési tervvel foglalkozott. Ugyanis a fogházfelügyelőség nyomára jött, hogy Papakosza szabadon lévő büntársaival levelezett. A fogházfelügyelőség elfogott egy levelet, s ebből kitűnt, hogy Papakosza idegenek segítségével akart megszökni a fogházból. A vizsgálatot megindították.

Táviratok.

A budapesti polgármesterkérdés.

Budapest, nov. 17. (A „Torontál” eredeti távirata.) Ma járt le a pályázat a budapesti polgármesteri állásra. Beadatott két pályázati kérvény, amely szerint az előkelő állásra a jelenlegi első és második alpolgármesterek: Gerlóczy és Márkus jelentkeztek.

A tolvaj orvos ügye.

Budapest, nov. 17. (A „Torontál” eredeti távirata.) A rendőrség a halotrabló orvos ügyében ma hivatalos jelentést tesz közzé, melyben kijelenti, hogy Korotnai drt nem az ügyészéggel megbizásából tartóztatták le; hanem ezen intézkedés akkor vált szükségessé, midőn alapos gyanu merült fel, hogy Korotnai a további nyomozást megghusítani iparkodik. A jelentés szerint épuget nem igaz, hogy az orvos Pacsuné halálát előbb jelentette volna be, vagy halotti szemlét végzett volna, ugyszintén nem igaz, hogy Korotnai ellen zsarolási feljelentések történtek volna. A letartóztatott orvost ma Drill vizsgálóbíró hosszasan kihallgatta. A kihallgatás alatt Korotnai nyugodtan viselkedett és halvány arcán kívül mi sem árulta el az utolsó napok alatt átszenvedett izgalmait. A vizsgálóbíró kijelentette, hogy Korotnai tovább is vizsgálati fogságban marad.

Soksevicis tábornagy halála.

Budapest, nov. 17. (A „Torontál” eredeti távirata.) Soksevicis József báró tábornagy, a 78. ezred tulajdonosa, Horvát-Szlavonország egykori bánja ma reggel bécsi lakásán meghalt.

Városi színház.

Nagy-Becskeken, kedd 1896. november 17-én.

A Z ÜDVÖSKE.

Nagy operette 3 felv. Irták: Letterrier és Vanlov. Fordította: Rákosi Jenő. Zenéjét szerző: Andran. (Rendező: Lángh, Karnagy: Fleischer.)

Kedde este fél 8 órakor.

Az egyedül valódi angol Csodabalzsam

ereje és hatása

THIERRY A. gyógyszerész, Pregrada Rohitsch - Sauerbrunn mellett.

Közegészségügyileg lett megvizsgálva és véleményezve. A legrégibb, legjobbnak bizonyult és valódi, mindamellett a legelősebb egyetemes népszerű hazai gyógyszer, majdnem minden külső és belső betegség ellen.

Hogy minden tévedés elkerülve legyen ezentul ezen hatóságilag bejegyzett védőjeggyel használandó.

Ezen balzsam úgy belsőleg, mint külsőleg használ és pedig: 1. még eddig el nem ért hatású gyógyszer a tüdő és mell minden betegségénél, enyhíti a hurutot, csillapítja a kihányást, eltávolítja a fűző köhögést és látt fájalmakat is gyógyít. 2. Kiválóan használ torokgyulladásnál, rekedtség-nél minden lázt. 4. Meglepően gyógyítja a gyomor-, a máj- és bélbetegségeket, különösen gyomorgörcsöket, kólikát és szagatásokat. 5. Megszünteti minden fájdalmat és gyógyítja az aranyeret. 6. A könnyű székélést elősegíti és a vért valamint a vesét tisztítja, eltávolítja a lépkőt, a húskomorsókat, elősegíti az étvágyat és emésztést. 7. Kiválóan használ fogfájásoknál, odvas fogaknál, megszűnteti a szájszárazságot, minden fog- és szájbetegségeknél, eltávolítja a felbőgést. 8. Jó szer a gilisztia galandféreg és nyavalya-törésnél vagy eskóriban. 9. Kiválóan használ külsőleg, mint csoda-gyógyszer minden sebeknél, megszűnteti a fejtájt, zugást, szagatást, kőszövet, fülbajt stb., a melyekről kimertő használati utasítások adnak kellő felvilágosítást. 10. Egyáltalán úgy belsőleg, mint külsőleg kétségtelen eredménnyel használható gyógyszer, mely igen biztos, olcsó és egészen ártatlan, s így egy családnál sem szabad hiányoznia, különösen az influenza, kolera és más ragadós betegségeknél, mint első segéd-szer. Valódi és hamisítatlan a balzsam csak akkor, ha az úgyvagy ezüst-kupakkal van lezárva, a melyben cégnév van feltüntetve, ha minden palack szőlő-cimkével, a fentihez hasonló védjeggyel van ellátva. Mindenkor ügyeljünk ezen védőjegyre! Balzsam hamisítói és utánzói a védőjegy-törvény alapján törvényesen és szigorúan üldözöttek, ugyancsak a hamisítások árusítói is. A magas kormány 5782B. 6108. sz. a. kelt végzési és szakértői bizonyítvány alapján igazolva van, hogy készítményem semmiféle tiltott, vagy az egészségre káros hatású anyagot nem tartalmaz. Olyan helyről, hol balzsamomból raktár nem volna, tessék megrendelését egyenesen hozzám intézni: A Megváltó-gyógytárak A. Thierry Pregradában Rohitsch-Sauerbrunn mellett. Az osztrák-magyar birodalom bármely postai állomására küldve, 12 kis vagy 6 duplaüveg ára 4 korona. Bosznia vagy Horvátországba 12 kis vagy 6 duplaüveg ára 5 korona. Megrendelések csak a pénz előleges beküldése vagy utánvétellel eszközölhetők. Thierry Adolf gyógyszerész Pregradában, Rohitsch-Sauerbrunn mellett.

Schutzengel-Apótheke

A valódi angol Csodakenőcs

ereje és hatása.

Ezen kenőccsel egy 14 éves gyógyíthatatlannak tartott csontsz teljesesen meggyógyított. Az angol csodakenőcs, mely a legulsóbb és idült bajoknál a szenvedő emberiségnek a legjobb eredménnyel használható szer. A sebek gyógyítása, ugyancsak a fájdalom enyhítésében felülmúlhatlan; — falkatrészét a piros róza „rosa centifolia”-ban létező csodaszerű győgyerő, összekötésben rendkívül győgyerő, összekötésben rendkívül győgyerő.

hatásuk miatt kitűnőnek elismert más anyagokkal, képezi. Az angol csodakenőcs használható:

A gyermekgyógyászat mellbajánál, tejgyülemelésnél, mellkeményedésnél, orbánc, mindennemű sérelmek, láb- vagy csontszu ellen; ütés-, szúrás-, lő-, vágás- és szúródás, sebek ellen. Használható minden idegen résznek, u. m. üveg-, faszálka, homok, szilánk és tüskék eltávolítására. Mindennemű daganat, kinövés, pokolvar, ujjképződés, sőt rákbetegség ellen, szemölcs, körömdaganat, hólyag és fel-dörzsölt lábak gyógyítására. Mindennemű égési sebek, fagyott testrészek, betegeknek hosszas fekvés által támadt sebek, nyakdaganat, vértörődés, fülzúgás és a gyermekek-nél előforduló kibesedések ellen stb.

Az angol csodakenőcs minél régibb, annál kitűnőbb hatásában. Igen ajánlatos ezen egyedül álló szerből elővigyázatke-ppen minden családnál készletben tartani.

Két doboznál kevesebb nem küldeték; a szétküldés ki-zárólag az osztrák-magyar birodalomhoz tartozó országok-ral, az osztrák-magyar birodalomhoz tartozó országok-ral, az osztrák-magyar birodalomhoz tartozó országok-ral.

Számos bizonyítvány áll rendelkezésre. Figyelmeztetek mindenkit a hatástalan hamisítványok megvételétől, s kérem szigorúan arra ügyelni, hogy min-den képleten a fenti védjegy és címelek az őrangyal-gyógy-szerárak Pregradában betegeket kell lennie és minden tégelynek egy használati utasításba kell becsomagolva lenni és fentlátható védjeggyel ellátva.

Az egyedüli és valódi angol csodakenőcsöm hamisítói és utánzói, a védjegy-törvény értelmében, szigorúan üldözöttek, épúgy ezen hamisítványok terjesztői.

Egyedüli beszerzési forrás: **Őrangyal-gyógytár Thierry A.** Pregradában Rohitsch-Sauerbrunn mellett.

Raktár a legtöbb gyógyszerárban. Főraktár Budape-sten: **Török József** gyógyszerárban, **Király-utca** és **Andrássy-ut.**

Olyan helyről, hol raktár nincs, tessék a megrendelést közvetlenül az őrangyal-gyógytárhoz: **THIERRY ADOLF** Pregradában, Rohitsch-Sauerbrunn mellett címezni. — Az osztrák-magyar védjegy lajstrom-száma: 4524.

773-20-14

40995. szám 1896. 1071-1.1
Pályázati hirdetés.
Torontál vármegye közig. bizottságá-nak folyó évi október hó 19-én tartott ülésében 2313. sz. a. hozott határozata értelmében az Ozorán engedélyezett sze-mélyes jogosítvány gyógyszerár elnyeré-séért újból pályázatot hirdetek. Ezen jog a megyei közig. bizottság által lévén ado-mányozandó, felhivatnak a pályázni óhaj-tók, hogy szabályszerűen felszerelt kérvé-nyeket f. é. december hó 10-ig Torontál vármegye közigazgatási bizottságához be-terjessék.
Nagy-Becserek, 1896. nov. 12-én.
Dr. Dellimanics,
alispán.

10154. kősz. számhoz. 1896. 1070-2.1
Pályázati hirdetés.
A nagyikindai szolgabírói járáshoz tartozó szerbpadéi községben a jegyzői állás betöltendő lévén, felhivatnak mind-azok, kik ezen állást elnyerni óhajják, hogy az 1883: I. t.-cikkben megjelölt elméleti képzettségüket igazoló okmányokkal fel-szerelt pályázati kérvényüket folyó évi december hó 20-ig alólirottnál annál is inkább nyujtsák be, mert az ezen határ-időn tul beérkező kérvények figyelembe vétetni nem fognak.
A jegyzői javadalmazást képezi: 600 frt évi fizetés, 35 frt utiátalány, 25 frt sorozási költség, szabad lakás, — továbbá a magán munkálatokért szabályrendeletileg megállapított díjazás.
Nagy-Kikinda, 1896. évi november hó 11-én.
Grób Béla,
főszolgabíró.

Gyümölcsfa-eladás.
A gróf Csekonic-féle kertészet-ben, Roggendorfon (u. p. B.-Szt.-György).
Almafák darabonként 20 kr.
Körtefák " 30 kr.
Szilfák " 30 kr.
Cseresznye, meggyfák " 30 kr.
Sárgabarackfák " 40 kr.
Őszibarackfák " 50 kr.
Rózsafák, kétéves nemesítvény, szálas, erős koronával darabonként 50 krtól i frt 20 krajczárig.
Mindezen gyümölcsfák a legjobb és legnemesebb fajokban 1896. őszén és 1897. tavaszán kaphatók. Levélbeli meg-keresések intézendők
Binder Ferencz
főkertészhez Roggendorfon.
1061-3-3

Dr. Magyar Károly
lakik:
Nádor-utca 8.
(volt Kremer-ház.)
Fináncz-kaszárnyával szemben.
Telefon szám 111.
1068-2.2

Hirdetések
felvételnek
e lap kiadóhivatalában.

◆ Telefon 35. szám. ◆ ◆ Telefon 35. szám. ◆
KURLÄNDER IMRE
Nagybecskerek, Korona-utca 585/II. szám, a gőzmalommal szemben.
Elsőrendű
száraz tűzifa
azonkívül valódi szagtalan
porosz köszén
Wildenscheinsegen-Richterhof-féle bányákból.
1014-52.10

Torontáli helyi érdekű vasutak.
Van szerencsénk a nagyérdemű közönség b. tudomására hozni, hogy a modern kor igényeinek megfelelő módon berendezett
javító-műhelyünk
mindennemű
gazdasági és egyéb iparigépek és gépészeti berendezések
szak szerű és jutányos javítását és helyreállítását elvállalja.
Bővebb felvilágosításokkal az alulírott üzletigazgatóság vagy a műhelyfőnökség készséggel szolgál.
Az üzletigazgatóság.
858--x.11
Nyomatott Pleitz Fer. Pál kiadónál Nagybecskereken